

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

1.9.2023

Dnro: EURA 2021/201816/09
02 01 01/2023/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

VETO&PITO Maahanmuuttajat työvoimaksi

Hakijan virallinen nimi

Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy

Hakemusnumero

201816

Saapumispäivämäärä

14.03.2023

Alkamispäivämäärä

01.08.2023

Päätymispäivämäärä

31.07.2026

Viranomainen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon ESR+ -hankehaku (1/2023)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-024

Käsittelijä

Kirsi Komppa

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.1. Polkuja töihin

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-00567

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Etelä-Savon hyvinvointialue	Osahankkeen toteuttaja	3221315-8

Perustelee, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Hankkeen toteutus ja toimenpiteet kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa. Vastuu toimenpiteiden toteuttamisesta on jaettu suurelta osin toteuttajien osaamiseen perustuen. Diak tuo hankkeeseen monikulttuurisuus-, monimuotoisuus-, kulttuuri- ja kielitietoisuus- sekä hankkeiden hallinnointi ja koordinoitiosaamisen. Eloisa toimii toimenpiteiden käytännön kokeilu- ja oppimisympäristönä. Näin varmistetaan hankkeen tulosten juurtuminen Eloisan työyksiköiden ja -yhteisöjen käytäntöihin. Jo hankkeen aikana tuloksia levitetään Itä-Suomen yhteistyöalueelle (YTA) ja hankkeen jälkeen tulokset ovat yleisesti käytettävissä.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Sote-alan työvoimapula on kärjistynyt. Työvoimapula yhdistettynä alan laskevaan houkuttelevuuteen on johtanut alan vakavaan tilanteeseen. Työvoimapulan ratkaisemiseksi tarvitaan erilaisia keinoja. Maahanmuuttajataustai sten henkilöiden työllistymisen edistäminen on yksi keino. Ulkomaisen työvoiman osuus useissa sosiaali- ja terveysalan ammattiryhmissä on 3–4 %. Lähitulevaisuudessa ulkomaisen työvoiman kokonaistarve on noin 10 %. Vajeen täyttäminen vaatii toimenpiteitä työyhteisöjen monimuotoistumisen tukemisessa, kulttuuri- ja kielitietoisuuden vahvistamisessa sekä valmiudessa ottaa vastaan työurallaan eri vaiheissa olevia maahanmuuttajataustaisia henkilöitä.

Tavoitteet

- 1 Sote-alan veto- ja pitovoiman vahvistaminen Etelä-Savossa
- 2 Maahanmuuttajien työllistymisen ja koulutukseen ohjautumisen edistäminen sote-alalle
- 3 Maahanmuuttajien sote-alalla tarvittavan kielitaidon vahvistaminen työyhteisöissä kokeillen
- 4 Moninaistuvien työyhteisöjen hyvien käytänteiden kehittäminen
- 5 Työyhteisöjen kulttuuri- ja kielitietoisuuden vahvistaminen
- 6 Työyhteisöjen osaamisen vahvistaminen maahanmuuttajien vastaanottamisessa ja kohtaamisessa
- 7 Sote-alan moninaistuvien työyhteisöjen eettisten käytäntöjen vahvistaminen

Kohderyhmät

- 1 Maahanmuuttajataustaiset työttömät, työvoiman ulkopuolella olevat tai alanvaihtajat, jotka ovat kiinnostuneita ja suunnittelevat työskentelyä tai opiskelua sote-alalla, ja Etelä-Savon vastaanottokeskuksiin rekisteröityneet turvapaikanhakijat ja tilapäistä suojelua hakevat ja saavat, joilla on oikeus tehdä töitä Suomessa.
- 2 Julkisella ja yksityisellä sektorilla työskentelevä sote-alan henkilöstö

Toteutus

TP 1 Kulttuuriorientaatio ja monikulttuuriset työyhteisöt

1 Hankkeen verkostoituminen ja kohderyhmän tavoittaminen

Luodaan yhteistyöverkosto maahanmuuttajien kanssa työskentelevien ja kotoutumispalveluja tuottavien organisaatioiden kanssa. Yhteistyöverkoston kanssa tehdään kokonaisvaltainen maahanmuuttajataustaisten tilannekartoitus ja selvitys kohderyhmään kuuluvien kiinnostuksesta sote-alan koulutukseen ja työllistymiseen sote-alalle. Lisäksi selvitetään sote-alan työyhteisöt, joilla on kiinnostusta työllistää maahanmuuttajataustaisia.

2 Työyhteisöjen kehittämiskohteiden tunnistaminen

Kehittämiskohteiden tunnistamiseksi tehdään parhaiden käytänteiden esikuva-analyysi (benchmarking) eri toimialojen hyvistä käytännöistä maahanmuuttajataustaisten työllistämiseen liittyen. Työpajoissa tunnistetaan sote-alan ammattilaisten maahanmuuttajien vastaanottamiseen, kohtaamiseen ja työyhteisöön kiinnittymiseen liittyvä osaaminen ja osaamistarpeet. Kehitetään kulttuuri- ja kielitietoisuuden toimintamalli, joka sisältää arjessa noudatettavat eettiset periaatteet. Mallia kokeillaan Eloisan työyksiköissä.

3 Kulttuuriorientaatiovalmennus

Valmennuksia järjestetään maahanmuuttajataustaisille ja sote-alan ammattilaisille. Teemoina ovat työyhteisöjen monimuotoistumisen tukeminen, kielen merkitys kotoutumisen ja työyhteisöön kiinnittymisen tukena, suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri sekä sosiaali- ja terveyspalvelut tutuiksi.

4 Maahanmuuttajataustaisten työyhteisöön ja alueelle kiinnittymisen vahvistaminen

Maahanmuuttajataustaisille järjestetään tilaisuuksia ja tapahtumia yhteistyössä sote-alan ammattijärjestöjen kanssa ja osallistetaan heidät sote-alan ammattilaisten kautta mm. vapaa-ajan harrastustoimintaan. Järjestetään matalan kynnyksen ja jatkumon omaavia tilaisuuksia yhteistyössä alueen järjestöjen kanssa.

TP2 Hallinnointi

Diak vastaa hankkeen koordinoinnista ja toteuttamisesta yhteistyössä Eloisan kanssa, joka toimii hankkeen toimenpiteiden kokeilu- ja oppimisympäristönä. Etenemistä seurataan Diakin laatujärjestelmän mukaisesti.

Tuloksena syntyy eri alojen yhteistyöverkosto, hyviä käytäntöjä ja oppaita maahanmuuttajataustaisen työllistymisen edistämiseksi. Hankkeen myötä sote-alan veto- ja pitovoima vahvistuu sekä maahanmuuttajataustaiset kiinnittyvät työyhteisöihin ja Etelä-Savoon.

Hankkeen toimenpiteet

TP1 Kulttuuriorientaatio ja monikulttuuriset työyhteisöt (8/2023–7/2026)

Diak vastaa TP1:n koordinoinnista ja toteuttamisesta yhteistyössä Eloisan kanssa. Eloisa toimii toimenpiteiden kokeilu- ja oppimisympäristönä.

Toimenpiteet

1. Hankkeen verkostoituminen ja kohderyhmän tavoittaminen (9/2023–6/2025) (Diak ja Eloisa)

Diak vastaa hankkeen verkostoitumisesta ja kohderyhmän tavoittamisesta. Eloisa osallistuu toimenpiteen toteuttamiseen.

1.1 Hankkeen alkaessa luodaan yhteistyöverkosto maahanmuuttajien kanssa työskentelevien ja heille kotoutumispalveluja tuottavien organisaatioiden kanssa mukaan lukien vastaanottokeskukset, TE-palvelut, kotoutumispalveluja tuottavat organisaatiot ja järjestöt. Yhteistyöverkoston kanssa tehdään kokonaisvaltainen maahanmuuttajataustaisten henkilöiden tilannekartoitus.

1.2 Lisäksi kartoitetaan vastaanottokeskuksiin rekisteröityneet ja muut maahanmuuttajataustaiset henkilöt, jotka ovat kiinnostuneita ja/tai joilla on sote-alan koulutusta ja/tai työkokemusta yhteistyössä vastaanottokeskusten ja TE-palvelujen kanssa.

1.3 Lisäksi selvitetään sote-alan työyhteisöt ml. yksityiset yritykset, joilla on kiinnostusta työllistää vastaanottokeskuksiin rekisteröityneitä ja muita maahanmuuttajataustaisia henkilöitä.

2. Työyhteisöjen kehittämiskohteiden tunnistaminen (9/2023–10/2025) (Eloisa ja Diak)

Eloisa vastaa toimenpiteen 2 toteuttamisesta ja Diak osallistuu toimenpiteen toteuttamiseen.

2.1 Tehdään parhaiden käytänteiden esikuva-analyysi (benchmarking) eri toimialojen hyvistä käytännöistä vastaanottokeskuksiin rekisteröityneiden ja muiden maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistämiseen liittyen.

2.2 Järjestetään yhteiskehittämisen työpajoja, joihin kutsutaan mukaan sote-alan työyhteisöjä, vastaanottokeskuksia, TE-palvelujen asiantuntijoita, kotoutumispalveluja tuottavia organisaatioita ja järjestöjä sekä kokemusasiantuntijoita. Työpajoissa tunnistetaan sote-alan ammattilaisten osaaminen ja osaamistarpeet, jotka liittyvät maahanmuuttajien vastaanottamiseen, kohtaamiseen ja työyhteisöön kiinnittymiseen.

2.3 Selvitetään ne Eloisan työyhteisöt, joissa on kriittinen työntekijätarve ja resursseja tarjota maahanmuuttajataustaisille henkilöille sote-alan tutustumispaikka.

2.4 Eloisassa määritellään selkeästi, mitä maahanmuuttajataustainen henkilö voi tutustumisprosessin aikana tehdä Eloisan yksiköissä ja mikä on yksikön työntekijän vastuu ko. henkilön ohjaamisessa.

2.5 Kehitetään yhteistyössä kulttuuri- ja kielitietoisien työyhteisön toimintamalli, jota kokeillaan käytännössä Eloisan yksiköissä, joissa on mahdollista tutustua toimintaan, ammattilaisten työhön ja osallistua joihinkin avustaviin tehtäviin hanketyöntekijän ohjauksessa. Yksiköt (kummiyksiköt), joihin hankkeen toimenpiteet/pilotoin ti kohdistuvat, täsmennetään hankkeen alkaessa. Toimintamalli kuvataan helposti saavutettavassa muodossa ja siihen sisällytetään työyhteisön eettinen koodisto (Code of Conduct) eli yhteenveto arjessa noudatettavista periaatteista.

3. Kulttuuriorientaatiovalmennus (1/2024–3/2026) (Diak ja Eloisa) Diak vastaa toimenpiteen 3 toteuttamisesta ja Eloisa osallistuu toimenpiteen toteuttamiseen. Toteutetaan kulttuuriorientaatiovalmennukset sekä maahanmuuttajataustaisille (kohdistuu tavoitetulle kohderyhmälle) että sote-alan ammattilaisille (perustuu toimenpide 2.2 kohtaan).

3.1 Työyhteisöjen monimuotoistumisen tukeminen

3.1.1 Kuinka sote-alan ammattilaisena kohtaan maahanmuuttajataustaisen työntekijän ja asiakkaan/potilaan? Kohtaamista harjoitellaan simulaatioiden avulla. Hankkeessa kirjoitetaan selkeät ohjeet, mikä on kenenkin rooli uudessa tilanteessa. Työyhteisöille hankitaan tarvittaessa työnohjausta maahanmuuttajataustaisen henkilön kanssa työskentelyyn.

3.1.2 Kuinka maahanmuuttajataustaisena työntekijänä kohtaan asiakkaan/potilaan ja työyhteisön jäsenen? Hankkeessa tuotetaan maahanmuuttajataustaisille selkeät ohjeet eri toimijoiden kohtaamisessa huomioitavista asioista.

3.2 Kielen merkitys kotoutumisen ja työyhteisöön kiinnittymisen tukena

3.2.1 TE-palvelujen tarjoaman kotoutumiskoulutuksen tavoitteena on auttaa maahan muuttanutta henkilöä saamaan riittävät kielelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset ja elämänhallintaan liittyvät valmiudet, joiden avulla henkilö pystyy joko itsenäisesti hoitamaan arkiaskareita, esimerkiksi käymään kaupassa ja asioimaan virastoissa tai siirtymään työelämään, ammatillisia valmiuksia kehittävään koulutukseen tai ammattiopintoihin. Maahanmuuttajat työvoimaksi -hankkeessa suunnitellaan ja pilotoidaan sote-alalla tarvittavaa kielitaitoa vahvistava valmennus kotoutumiskoulutuksessa oleville ja/tai sen jo suorittaneille maahanmuuttajille. Valmennus toteutetaan yhteistyössä työelämän ja muiden toimijoiden kanssa esimerkiksi Eloisan yksiköissä, joissa on mahdollista tutustua toimintaan, ammattilaisten työhön ja osallistua joihinkin avustaviin tehtäviin hanketyöntekijän ohjauksessa. Hanke kerää aiemmissa hankkeissa tuotettua materiaalia maahanmuuttajien suomen kielen opiskelun tueksi. Pilotti toteutetaan ensin noin 6 kuukauden kestoisena. Pilottiryhmä kokoontuu ohjaajan johdolla noin 4 kertaa kuukaudessa. Pilotin toteuttamisesta muun muassa kestosta ja kielitaidon vahvistumisesta kerätään kokemuksia, joiden perusteella pilottia kehitetään ja toistetaan hankkeen aikana useammassa sosiaali- ja terveydenhuollon ”kummiyksikössä”. Pilotin tuloksena syntyneet hyvät käytännöt kuvataan, jotta niitä voidaan levittää laajasti hyvinvointialueille.

3.2.2 Toteutetaan henkilöstölle lyhytkestoisia, helposti saavutettavia ”matalan kynnyksen tietoisuutta” maahanmuuttajan hoito- ja hoiva-alalla tarvittavan suomen kielen osaamisen edistämistä ja tukemisesta työpaikalla.

3.3 Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri sekä sosiaali- ja terveyspalvelut tutuiksi

3.3.1 Teemat sovitetaan yhteen TE-palvelujen kotoutumiskoulutuksen sisältöihin. Tavoitteena on tutustua Suomen ja Etelä-Savon historian pääpiirteisiin ja elämäntapaan. Lisäksi tutustutaan eri sote-palvelujen kuten vanhus- ja vammaispalvelujen historiaan ja merkitykseen suomalaisessa yhteiskunnassa. Järjestetään työpajoja ja tutustumiskäyntejä kulttuurikohteisiin tai tapahtumiin. Laaditaan selkeäkielinen opas sote-palvelujen rakenteesta.

3.3.2 Asiakkaana ja työntekijänä sote-palveluissa; tietous lainsäädännöstä, joka säätelee sekä työntekijän että asiakkaan oikeuksia ja velvollisuuksia. Laaditaan selkeäkielinen opas tärkeimmistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä suomalaisen työelämän pelisäännöistä.

4. Maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työyhteisöön ja alueelle kiinnittymisen vahvistaminen (11/2023–7/2026) (Diak ja Eloisa)

4.1 Järjestetään maahanmuuttajataustaisille henkilöille tilaisuuksia ja tapahtumia yhteistyössä sote-alan ammattijärjestöjen kanssa. Tavoitteena on osallistaa maahanmuuttajataustaiset henkilöt sote-alan ammattilaisten kautta muun muassa vapaa-ajan harrastustoimintaan.

4.2 Järjestetään matalan kynnyksen, jatkumon omaavia tilaisuuksia ja tapahtumia yhteistyössä esimerkiksi alueen järjestöjen kanssa.

TP2 Hankkeen hallinnointi ja koordinointi (8/2023–7/2026)

Diak vastaa hankkeen koordinoinnista, viestinnästä sekä yhteistyön organisoinnista. Diak ja Eloisa vastaavat molemmat oman osatoteutuksensa hallinnoinnista, seurannasta ja raportoinnista rahoittajan ohjeiden mukaisesti. Hankkeen etenemistä seurataan Diakin laatu- ja seuranta- ja raportointijärjestelmään sisältyvän arviointi-, juurrutus- ja jatkoideointiprosessin (AJJ) mukaisesti. Kukin osatoteuttaja viestii hankkeesta ja osallistuu hankeviestinnän kustannuksiin.

Lisätietoja hakemuksesta

Kohderyhmä tavoite 720 osallistujaa (työssä olevat 600, työttömät 90, työmarkkinoiden ulkopuolella olevat 30). Ei osallistuvia yrityksiä.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Enonkoski, Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi, Savonlinna, Sulkava

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	565 772	0	565 772
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	226 308	0	226 308
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	792 080	0	792 080

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	633 665	0	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	113 415	0	14 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	0	0	0 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	45 000	0	6 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	792 080	0	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeen tavoitteena on saada maahanmuuttajataustaisia henkilöitä työllistymään sote-alalle. Tavoitteena on myös lisätä sote-alan työyhteisöjen kulttuuri- ja kielitietoista osaamista ja tukea monimuotoistuvia työyhteisöjä. Hankkeessa on vähän toimenpiteitä, jotka konkreettisesti edistäisivät maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistymistä ja siirtymistä sote-alalle tai toisivat lisäarvoa jo olemassa oleviin työllisyyspalveluihin.

Tutustumiskäyntejä sote-työpaikoilla ei voida pitää työllistymisen näkökulmasta vaikuttavina.

Hankkeessa toteuttavan kielivalmennuksen lisäarvo suhteessa maahanmuuttajille jo tarjottavaan kielija kotoutumiskoulutukseen ei ole selkeä. Hakemuksessa ei ole myöskään kuvattu miten on varmistettu maahanmuuttajien ohjautuminen kielivalmennukseen.

Hakemuksessa on työpajoja ja valmennuksia sote-työyhteisölle. Toimenpiteet kohdistuvat hyvinvointialueelle, yrityksiä hankkeessa ei ole mukana. Toimenpiteiden vaikuttavuus jää vähäiseksi. Hankkeessa tehdään

kartoituksia, selvityksiä ja analyysyjä, näiden lisäarvo jää kyseenalaiseksi. Hakemuksessa ei ole kuvattu miten hankkeen toiminta kohdistuu eri paikkakunnille.

Hankkeen toimenpiteet tukevat heikosti haettua erityistavoitetta 4.1 Polkuja töihin. Hankkeen osallistujat painottuvat työssä olevaan sote-alan henkilöstöön (600 hlöä). Työttömien (90 hlöä) tai työelämän ulkopuolella olevien (30 hlöä) tavoittamista tai ohjautumista hankkeeseen ei ole varmistettu. Hankkeen toimenpiteiden tuloksena ei synny kohderyhmän työelämään tai koulutukseen siirtymiä. Työssä olevien osalta toimenpiteet jäävät yleiselle tasolle eikä ilmoitettu osallistujamäärä ole realistinen. Hankkeessa on myös maahanmuuttajataustaisten osallisuutta lisääviä toimia, jotka sopisivat paremmin erityistavoitteeseen 4.3 Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Yhteistyöverkoston sitoutumista hankkeeseen ei ole varmistettu etukäteen vaan verkosto koottaisiin vasta hankkeen alkaessa.

Hanke on kallis ja toteutusajaltaan pitkä suhteessa toimenpiteiden vaikuttavuuteen ja tuloksiin.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 15.5.2023

Etelä-Savon ELY-keskuksen rakennerahastopalveluiden rahoituskokous 21.8.2023

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 14.9.2023

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmä 28.9.2023

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei